

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Külső-monostorturca 1868. sz.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasensteint és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).
Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Grosse Feldgasse Nr. 30.)
Nyilvántartó cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, a m. kedden, csütörtökön és szombaton délen.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, fél évre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Az unitárius vallásközönség miért mellőztetik az országos költségvetési javaslatban?

I.

A magyar kir. miniszterium által ezen folyó évre az országgyűlés eleibe terjesztett költségvetési javaslatban, úgy a mint a lapok közölték, kisebb-nagyobb összeg államsegély van ajánlva a hazai különböző hitfelekezeti egyházaknak, kivéve az unitárius vallásközönséget, mely a javaslatban nem is említettetik.

Megütközéssel s fájdalommal vette ezt a nem várt mellőztetést a nevezett vallásközönség minden tagja; megütközéssel, mert a hazai szentesített törvényekben kimondott s biztosított vallási egyenjogúság elvét látja ezáltal sértve; — fájdalommal, mert jóllehet hazánk alkotmányos szabadságának megóvása s kifejtése, úgy nemzeti közművelődésünk előbbvitelére nagy munkáiban, köztudat szerint, mi unitáriusok is teljes erőnkkel és minden lehető áldozattal a legbuzgóbbak közé tartozunk mindenkor: most megint tapasztalunk kell, s éppen az általunk oly hön üdvözölt s támogatott nemzeti kormány részéről, „hogy hazánkban nincs mostohább gyermeke vallásközönségünknek!”

Nem vád s nem pusztán önérdék indít felszólalni a nyilvánosság terén ez újabb mellőztetésünkért. Hazafiai kötelességeink öntudatos érzetétől mélyebben át vagyunk hatva, s a mostani magyar kir. kormány nagy érdemei iránt ösztönözött tisztelettel viseltetünk, mintsem egy, bár reánk nézve mélyen sérelmes eljárása változtathatna hazafiai érzületünkben. De felszólalunk nyíltan és bátran, mert egy magasztos elv forog fenn, mert hazánk egy arany törvényének nincs elég téve; felszólalunk a méltányosság s igazság érdekében, — meg lévén győződve, hogy ily esetben szólni az ügy s magunk iránti elmulasztatlan kötelesség.

Köztudat ugyanis, hogy vallásközönségünk háromszáz éven keresztül Erdélyben a törvényesen bevett, jogilag egyenlő vallásfelekezetek egyike. És köztudat, hogy 1848-ban Erdélynek a magyar birodalommal történt törvényes egyesítése következtében a XX-ik t.-cz. 1-ső pontja által vallásközönségünk az egész magyar birodalomban is a többi törvényes és egyenjogú vallásfelekezetek egyikének nyilvánítottat névszerint, ünnepelesen. Ezekből folyólag az ideai ország költségvetési javaslatban egészen indokolatlan mellőztetésünk természetesen még akkor is sérelmes lenne, ha vallásközönségünk anyagilag különben a legjobb állapotban volna, a mitől pedig, mint hátrább kimutatom, igen távol áll.

Igaz ugyan, hogy egyházi tanácsunk már 1848-ban kijelentett véleményében, alapos megfontolás után, nem tartotta kivihetőnek, s ezért nem helyeselte, hogy a hazai vallásfelekezetek s azok számos tanintézetei több milliót igénylő minden költségei egészen az államra nehezedjenek, s egyházi tanácsunk ebbeli nézete, úgy tudom, most is ugyanaz: amde következik-e ebből legtávolabbról is, hogy az államnak, a mennyiben pénzügyei évről évre engedik, annyiban ne lenne kötelessége gyámolítani anyagilag is az egyházakat s azok tanintézeteit, mint hazánk erkölcsi és szellemi, sőt közvetve még anyagi közművelődésének is, ez idő szerint, bizonyosan leghathatósabb eszközlőit? — De miután e már nem is kérdés; miután az állam, illetőleg nemzeti felelős kormányunk az egyházaknak a telhető segélyezést maga ajánlja; s miután ezen ajánlatban csak az unitárius vallásközönség van — a hazai testvér vallásfelekezetek törvényesen elismert s biztosított egyenjogúsága ellenére — teljesen mellőzve: igen természetes, hogy ez a mellőztetés már magában, nem tekintve lehető anyagi következményeit, igazságtalan és sérelmes reánk, unitáriusokra nézve, s pedig annyival sérelmesebb, minthogy az 1848-diki idézett törvényeink 2-dik pontja mellőztetést, melyben rendeltetik, hogy a vallásfelekezetek segélyezésére teendő javaslatát a kormány az illető felekezetek meghallgatása után készítse, — az unitárius vallásközönség ezúttal vagyoni állapotáról meg sem kérdeztetett.

Pedig, ha a kormány vallásközönségünk anyagi állapotát ismeri: lehetetlen, hogy a segélyzendő felekezetek közt aránylag első sorba ne méltassa. Nem szokásunk magunkról sokat beszélni, de itt fel kell hoznunk, hogy vallásközönségünk fejedelmi dotációiban, országos javalmakban soha sem részesült; hogy egyházi szükségait, valamint felsőbb tanintézeteit s aránylag számos falusi iskoláit eleitől fogva maga erején, hivi buzgóságszülte, önkéntes áldozataiból s kegyes alapítványokból fedezte s tartotta; nemcsak, sőt hazánk történetének szomorúbb időszakai-ban nem egy tanintézetünk, s számos templomunk, fekvő javaink vétettek el törvénytelenül, erőszakosan, melyeknek bár részben való igazságos kárpótlatását az országgyűlés előtt kerestük is, s hosszas tárgyalások után, jó eredményhez már alapos kilátásunk volt, midőn az 1848-diki események ügyünket megint elhalasztották. A gyászos 50-es években lehetett volna módunk szép segélyhez jutni, de bezártuk fülleinket a kecségtetések elől, nem kellett a segély, melyen a vérző nép átka volt, — pedig következett a fenyegetés, hogy tanintézeteink nyilvánossága elvétetik, ha tanáraink számát nem kétszerezük s fizetéseiket nem javítjuk. Mit tettünk e nehéz napokban? Csaknem példátlan áldozattal megint saját erőnkön hártottuk el tanintézeteinkről a veszélyt. Hányan voltak szegény sorsu hiveink közt, kik — a nagy Széchenyi példájaként — évi jövedelmüket hozták áldozatul, — mert tudtuk, hogy nemcsak felekezeti, hanem egyszersmind nemzeti ügy is Erdélyben minden magyar tanintézet élete! — Jól tudjuk, hogy ily esetekben csak honfiai kötelességünkkel teljesítettük; ám nem is érdemlünk, csak azért említjük ezeket, mert megvárjuk, hogy jobb időkben mi is, a nemzetnek egy kis hű székely-csoportja, igazságos méltánylásra találjunk a nemzet részéről.

De lássuk közelebbről anyagi állapotunkat, s ezzel kapcsolatban tanintézeteink számát, szervezetét, szellemét, hogy ezekből inkább meg lehessen ítélni, hogy, miután elvileg kétségtelen, miszerint az országos segélyre a többi testvér hitfelekezetekkel vallásközönségünk is jogszerű igényt tarthat: tényleg mi illethetné méltányosan vallásközönségünket az egyházaknak adandó országos segedelemből?

II.

Vallásközönségünknek, nem számítva papnöveldéjét, mint tisztán vallási intézetet, van Kolozsvárt egy 8 gymn. és 3 elemi osztályból álló főtanodája, mely vallásközönségünkkel egy idős; e tanoda épülete kétszer vétetett el, s a harmadikat a múlt század végén építette saját erején, még pedig oly terjedelműleg, hogy a tanulók nagyobb része benne lakhatik.

Tordan van egy 5 gymn. és 4 elemi osztályú középtanodánk, vallásközönségünkkel szintén egykorú; épületét ennek is többször építettük újból. — Székely-Keresztúrt hasonlóképp egy 5 gymn. s 4 elemi osztályú középtanodánk, melyet a múlt század végén alapítottunk, emeletes középülettel. E két utóbbi is oly terjedelmű, hogy a tanulókat nagyobbára szállással ellátja.

Torockón van egy 3 gymn. s 4 elemi osztályú particulánk régi idő óta; Vargason egy derék minta-népiskolánk. Ezeknek kívül a népnevelés céljából minden egyházközségünkben tartottunk ugynevezett falusi iskolákat, melyekben a nép gyermekeit 6-tól 13 éves korukig erkölcsi s vallásos nevelés mellett, olvasni, írni, számolni, továbbá a hazai földrajz, történelem s természettan elemeire tanítottuk. Falusi iskolánk száma most 106. Ezeknek folytatása a vasárnapi iskolák, melyekben a 14—18 éves növendékek járnak az illető pap keze alá vasárnaponként.

Tanintézeteink felekezetiak annyiban, hogy hitsorsosaink gondoskodásából tartanak fenn; de nyitva voltak eleitől fogva bárkinek valláskülönbség nélkül a legpéldásabb türelemmel, a legcsekélyebb tandíj mellett. Ezért volt, hogy főképp felsőbb tanintézeteinkben számos más vallású növendék tanult és tanul, s nem volt példa rá annyi idők folytán, hogy a tanodáinkból kikerült nagy számú, más vallású hazafiai közül csak egy is feleke-

zetes törekvésekkel vádolt volna; sőt csaknem bizonyos volt, hogy a ki iskoláinkban tanult, idővel gyermekeit is legszívesebben itt taníttatja.

Felekezetiak voltak továbbá iskoláink annyiban, hogy saját hitbelieink gyermekei (felsőbb tanintézeteinkben hetenkint 1—2 órában) külön oktatást kaptak a vallásiakban is, de mindenkifelett keresztény-erkölcsi szempontból, Krisztusi szellemben, az egyetemes szeretet lelkével.

Ha mindezt felekezetiességek lehet mondani: akkor ez bizonyára a legnemesebb s követésre méltóbb felekezetiesség!

Vallásközönségünk buzgó törekvése a volt mindenkor, hogy falusi iskoláinkban becsületes, értelmes és munkás polgárok neveltesse; felsőbb tanintézeteinkben pedig e mellett, maga az ismeret és tudomány volt a főcél. S nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy minden szegénységünk mellett sem engedték soha a hazai hasonló tanintézetek által túlszárnyaltatni magunkat; és törekedtünk, az idő kíváncsai szerint előbb-utóbb haladni mindig.

Vallásközönségünk lélekszáma jelenleg meghaladja az 50,000-et, mindnyájan tösgyökeres székelyek és magyarok. E számunk közel 10%-je jár évenként iskolába, ide nem érve a vasárnapi iskolásokat, a mi hazai viszonyainkhoz képest bizonyára kedvező arányt mutat. S hogy tanulóink száma folyvást növekszik, bizonyítja az, hogy kolozsvári főtanodánk épületét néhány év előtt kellett 5 új teremmel megtölteni; tordai középtanodánk egy részét (szobát) viszont pár év előtt kellett újból építtetni, szeben és tágasabban; s most foly hiveink közt az adakozás, hogy keresztúri középtanodánkat is 6 tágas teremmel nagyobbítsuk. S alig van év, melyben egy-egy falusi iskolánk szebb és nagyobb új épületet ne állítson. Ki mondhatja, hogy ily buzgó, szent törekvés egy századok óta magára hagyott, s annyi viszontagsággal küzdött szegény sorsu egyháztól, méltánylást és tiszteletet nem érdemel? Ime a székely öserőnek, szellemi életrevalóságának egy meg nem tagadható bizonyítéka!

Említett fő- s két középtanodánkban jelenleg van 15 választott, rendes tanár, kik közül 11 külföldi egyetemeken 2—3 évig képezte bővebben magát vallásközönségünk költségén. Ezek mellett alkalmazva van 18 köztanító a végzett, készült papnövendékek közül. Ének- és rajztanító külön. — Egy rendes tanár évi fizetése 420 frt, szállással; egy köztanító 63 frt, az illető tanodában való lakással, s még magán tanítványokkal segítve. A falusi tanítók évi jövedelme, kik mindnyájan végzett, s alkalmilag papságra is előmozdítható egyének, lakáson kívül mindent összeszámítva legtöbb esetben 200 frton alól marad. — Püspökünk fizetése szállás mellett, szinte átalik mondani, 840 frt, nemely járulékokkal együtt mintegy 1200 frt.

Ily tényeket látva, nem lehet kérdés: vajon vallásközönségünknek vagyoni állapota tekintetéből van-e szüksége az ország segélyére, midőn abban a többi egyházak részesítetnek? nem lehet kérdés, hogy méltó-e rá? — Az lehetetlen, elnézve az egyenjogúság elvétől, hogy ily szellemű tanintézeteiket, melyeknek már multja kegyeletes figyelmet érdemel, s melyekben évenként 5000 tanuló nyer erkölcsi s értelmi fejlődést, a nemzet tekinteten kívül hagyasson; lehetetlen, hogy a nemzet jobb sorsának áldásai csak az unitárius vallásközönségtől legyenek elzárva, melynek tanárai s tanítói századokon keresztül sanyaru nélkülözések közt, de soha nem lankadó buzgósággal s igaz hazafi önfeláldozással ápolták teljes tehetségükből a nemzet közművelődését! Nem képzelhető, hogy legyen méltányos gondolkodású hazafi, bármily vallású, ki ne piruljon, midőn egy külföldi egyetemeken kiképzett magyar tanárt lát, talán népes családjával, irnoki fizetésből küszködni, keresni — fájdalom — olykor a talentum eltemetett romjain méltatlan mellékfoglalkozásokkal az anyagi szükségek enyhítését! Hagyján, ha nincs miből! csendesebben senki sem tudott tűrni és nélkülözni, mint mi. De mikor a nemzetnek valahára módja van osztogatni az országos segélyt, melybe mi is adózunk; mikor a haza ily

áldásaihoz nekünk is törvényadta jogunk van, s mégis mellőztetni szándékoltatunk: ám ne csodálkozzék senki, ha ez nekünk is fáj és feljajdulunk!

III.

Hogy mi illethetné aránylag vallásközönségünket az egyházaknak adandó országsegélyből: ezt akkor illethetnők meg határozottabban, ha ismernők a kulcsot, mely a kormányt javaslatát megtételében vezette; de erről semmit sem tudunk. Annyi a javaslatból megtetszik, hogy nem csak a pusztá számárány vétetett alapul, s ez helyesen; mert pl. a hol a szükség nagyobb, a hol fejedelmi vagy országos adományok s alapítványok nincsenek: igazságos dolog, hogy ezek méltányos tekintetbe vétessenek.

Ezt szem előtt tartva, ha nézzük már az erdélyi vallásfelekezeteknek javasolt 168,000 frt évi segélyösszeget, melybe mi nem értünk; ha felszámítjuk az eredményeket, mire az egyes hitfelekezeteket a nekik jutandó segélyrészeket képesítik: ezekhez viszonyítva saját anyagi állapotunkat, az igazság legkisebb mértéke szerint kívánhatna vallásközönségünk is a kormánytól annyi segélyt, hogy püspökünk évi fizetése 3000 frtra, három felsőbb tanodánk rendes tanárai egyenkint 800 frtra, s a köztanítókat egyenkint 120 frtra emeltethessék, s falusi iskoláink segélyezésére e mellett még 6000 forint fordíthatassék, a mi összesen 15,000 frtot tenne évenként, — vagyis püspökünk, egy fő-, két közép- s 108 népiskolánk számára, 5000 magyar ajku tanuló jobb módal való taníthatására együttvéve kevesebbet, mint a mennyiben pl. a n.-zebeni Staatsgymnasium egyedül részesül. Ismételtem, hogy ez a számítás az igazság legcsekélyebb mértékével tétetett, mert ily segélyvel sem volna vallásközönségünk anyagi állapota összehasonlítható sem a r. kath., sem a két evang. testvér-egyházakéval, s nem mulná felül sem a g. kath., sem a g. keleti egyházak vagyoni állását.

Mi ösztönén örvendünk, hogy hazánkban a közművelődés intézményei az egyházaknak adandó országsegély által gyarapodni fognak; egyszersmind bizunk a törvényhozás igazságos gondosságában, miszerint a törvényesen egyenjogú testvér-egyházak közül a költségvetés tárgyalásakor vallásközönségünket sem fogja, mint mostohát, mellőzni. Jog, méltány és igazság szólnak hangosan mellettünk, s ily érvek a magyar országgyűlés előtt némán nem maradhatnak. Kedvezményt soha sem kívántunk, csak az osztó igazság törvényes mértéke az, a mit most is kérünk és várunk. Az édes anya egyik törvényes gyermekétől sem vonhatja meg szerető gondoskodását.

Buzogány Áron.

Pest, april 28. 1868.

A „Budapesti Közlöny” hivatalos rovatában olvassuk:

„Ő császári és apostoli királyi Felségétől a következő legfelsőbb elhatározás érkezett a m. kir. miniszterelnökhöz:

Mellékletben 1. közlöm önnek azon kéziratot másolatát, melyet azon cs. kir. katonatisztek ellátása iránt, kik az 1848/49-diki események folytán ellátási igényeiktől elestek, egyúttal közös hadügy-miniszteremhez intéztem.

Budán, 1868-dik évi april 25-kén.

Ferencz József, s. k.

Gr. Andrássy Gyula, s. k.

2. Melléklet a fentebbi legmagasabb határozathoz.

Kedves báró Kuhn! Tekintettel 1867-dik évi június 9-kén és augusztus 3-kán kelt határozványaimra, mindazon volt cs. kir. katonatisztek, kik az 1848/49-es események következtében ellátási igényeiktől elestek, a nélkül, hogy időközben állami javadalmaszt nyertek volna, az általános katonai nyugdíj-alapból megfelelő ellátásban részesíteni szándékozván, megbízom Önt, miszerint erre vonatkozólag a beérkező beadványok alapján, magyar miniszterelnökümmel egyetértőleg, részletes előterjesztést, egyszersmind pedig a felmerülő költségek alkotmányos fedezése iránt javaslatot tegyen.

Budán, 1868-dik évi april 25-kén.

Ferencz József, s. k.

Nincs, nem is lehet sok szavunk e fejedelmi tény mély értelmű fontosságának jelzésére. Megérti

az, a ki értette és érezte a koronázás nagy tüneményét, valamint az arra következő fejedelmi ténylegességét; érti és érzi az, a ki felfogja, miért üdvözülhetünk a budai királylakban legszentebb és legsúlyosabb perczek után a Felséges királynőt és királyi sarját.

Midőn a koronázás után a vizsály minden nyoma gondosan eltakartatott; midőn a katonai ítéletek megsemmisítettek, midőn a nemzet harczosainak oda nyújtott a sebeket hegesztő fejedelmi jobb: akkor a lefolyt harc szereplőinek csak egy osztálya maradt vigasz nélkül, az 1848-i mozgalom azon áldozatai, kik csak a legszentebb kötelességek tragikus összeköttözése után vettek részt harcainkban, elhagyván a zászlót, melyhez a hűség ígért kötötte őket.

Az 1848-ki magyar harcosok ezen része fellett a katonai fegyverem mondta ítéletét, s a koronázási kegytények csak az életüket vagy szabadságukat sújtó büntetéseket szüntették meg, de nem részesítették őket abban, a mire igényt tarthattak volna, ha a történetek rájuk nézve is nem történeteknek tekintetnek: az előbbi szolgálatok által érdemelt ellátásban.

A királyi bölcsesség e sebeket is behegeszté. Nincs Magyarországon, a ki mondhatná, hogy az elmúlt szomorú események szülte seibeire a jelen, emberi lehetőség szerint, irt és csepegtetett volna. A haza pedig örömmel és bizalommal telve, egynek érzi magát koronás királyával, s ingatlanná lesz benne a hit, hogy ott, hol a fejedelem érzelmei a nemzetével így találkoznak, a szeretet fátolyával takart mult után el nem tagadhatja áldását a jövőre.

P. N.

Az új honvédelmi szervezet alapvonásai.

A „Kamerad“ a két parlament elé terjesztendő honvédelmi szervezet alapvonásait közli, mely három részből áll, ezek: a honvédelmi törvényjavaslat, a landwehr- és a népfelkelési statútumok.

A hadkötelezettség általános és személyesen teljesítendő, és a rendes hadseregnél a betöltött 20-dik évvel kezdődik és tart a betöltött 30-dik évig, a hadi tengerésznél a 32-ik évig. Ezen időszakból a szárazföldi hadseregnél 5 év esik a tettelegessé szolgálatra, 5 a tartalékra, a hajóhadnál a tettelegessé szolgálat szintén 5 évre, a tartalék 7 évre terjed. A 30-dik évet betöltött katonaköteles azon fölüli még egy évig a honvédségnél köteles szolgálni. A népfelkelésben mindenki tartozik részt venni 17-től 40 évig.

A fegyveres erő két részre oszlik, ugymint a hadsereg, mely a rendes katonaságot és honvédséget foglalja magában, és a népfelkelés.

A rendes hadsereg alakítása végett az eddigi hadszervezetben a következő változtatások eszközöltek: Minden gyalog seregre egy tartalék ezred, s minden lovasezredhez egy tartalék század szerveztetik. — A gyalog seregre 3, a tartalék ezred 2 zászlóaljából áll; ez utóbbinál csak a tiszt és altiszt cadres-k lesznek teljes részben az alezredes parancsnoksága alatt. Azonfölül minden ezred szervez depot-cadres-t, mely 1 kapitány, 2 hadnagy és 6 őrmesterből áll. A tartalék- és depot-cadres-k folytonosan a hadkiegészítő kerületben állomásoznak. A reservistákkal és honvédekkel tartandó időnkinti gyakorlatok, valamint az újonczok betanítása, a tartalék ezrednél eszközöltetik.

Az évenkénti rendes hadjuttalék 100,000 ember. A be nem sorozott szolgálatképes legénység hátralevő része a póttartalékot képezi és evidentiában tartatik. — A póttartalék csupán a háború kitörésekor, vagy pedig midőn harcveszély fenyeget, a császár parancsára hivatik be, s ekkor az illetők, mintán orvosilag megvizsgáltattak, korukhoz képest, vagy a rendes hadseregbe, vagy a honvédségbe soroztatnak. Az elsőnél ezen legénységből új depot-zászlóalj képezetik, melyet az előbbi az ellenség előtt álló rendes hadsereg kiegészítésére fordítatott.

A póttartalék, ha valamennyi korosztály behivatik, 120—130,000 főre fog emelkedni.

A rendes hadsereg mozgóvátételek a tartalék-ezredek és depot-zászlóaljak, valamint a seregredek is kiegészítettek, a depot-zászlóaljak 5 századra. A működő hadsereg szükséges kiegészítése végett, a depot-zászlóalj 4 századból rendes zászlóaljjá alakít, az 5-dik századból pedig, a póttartalékosak felhasználásával, új depot-zászlóaljjá. A tartalék-ezredek rendeltetése nem az, hogy második támadó vonalat képezzenek, mint nevük gyaníttatja, hanem egyidejűleg aktiválnak a seregredekkel, s ezekkel együtt a működő hadsereg első hadi vonalát képezik.

A határőrvidék szervezete egyelőre a régi marad, csak hogy az új honvédelmi törvény kérésztülvitelénél ennek határozatai összhangzásba hozatnak a végvidék szervezettel.

A javaslat egyéb pontjai majdnem azonosok John báró altábornagy 1866-iki tervével, eltekintve a módosításoktól, melyeket a szándékba vett honvédség és népfelkelés tesz szükségessé. A szolgálat alóli felmentés azonban még szűkebb körre szorítottatott. A növendék papok a 20-dik év betöltésével a hadseregbe soroztatnak, s azután nyilván tartás mellett elbocsátatnak. Felszenteltetésük után vagy ha parochiát nyernek mint káplányok a hadseregben, vagy pedig a kórodák számára előjegyzetnek, s e minőségben a szükséghez képest

behivatnak. A tanító-jelöltek és a néptanítók, valamint az örökös mezőgazdaságok tulajdonosai, ez utóbbiak, ha legalább 5 tagból álló családot táplálnak, 8 hétig fognak a hadseregben betanítatni, ezután szabadságidőt kapnak, s csak az időszaki fegyvergyakorlatokra hivatnak ismét be. Az egy éves önkéntesek bizonyítványt kötelesek arról felmutatni, hogy vagy a felsőgymnasiumot, vagy a felsőreáliskolát elvégezték, kötelesek saját felszereléséről gondoskodni, saját költségükön élni, s a kiállott vizsály után mint honvédtisztek előjegyzetnek. A rendes hadseregből kilépő tisztek, ugyanazon rangfokozatban a honvédséghez áttételek, ha rangjuk megtartásával lépnek ki, ellenkező esetben, koruknak megfelelőleg vagy a seregredekben, vagy a honvédségnél, illetőleg a népfelkelésben, tartoznak szolgálni. A kik tényleges szolgálati kötelezettségüknek eleget tettek, évről évre tovább szolgálhatnak ugyan, de csak ha ez a szolgálatra nézve előnyösnek látszik, mit a csapatparancsnok határoz meg. Altisztek, kik 12 évig tényleges szolgálatban álltak (legalább 8 évig a rendes hadseregnél), igényt képezhetnek megfelelő polgári hivatalra. A közlebbi határozatokat erre nézve külön törvény fogja szabályozni. Minden keresetképes, de katonai szolgálatra alkalmatlan honpolgár, valamint az, ki családi tekintetéből felmentetik a szolgálat alól, vagyoni állásának megfelelő taksát fizet az alapítványhoz.

Országgyűlési tudósítás.

A főrendiház ülése ápril 27-én.

Napirenden áll a képv. ház által átküldött törvényjavaslatok érdemleges tárgyalása; mindenekelőtt pedig a gödöllői uradalom megvételéről s a koronai javak állományához sorozásáról szóló törvényjavaslat.

Következik a törvények kihirdetéséről szóló törv. javaslat tárgyalása.

Ifj. gr. Ráday Gedeon felolvassa ezt, mire általánosságban a pontonkénti felolvasás után, mind tartalomra, mind szerkezetére nézve szintén elfogadtatik.

Napirenden van a kereskedelmi- és iparkamráról szóló törvényjavaslat tárgyalása; mely felolvasottnak tekintetvén, elfogadtatik.

Elnök: A mglos főrendek a képviselőház által átküldött kereskedelmi- és iparkamráról szóló törvényjavaslatot elvben és általánosságban elfogadják, s azután a szerkezetben is.

Ifj. gr. Ráday Gedeon olvassa a pénzverésről szóló törv. javaslatot.

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter hosszú beszédben fejtegeti azon okokat, melyek a kormányt ezen törvény szerkesztésénél, különösen a váltópénznek ezüstből verésénél vezérelték.

Gróf Cziráky János. A 48-diki uralom korszakában is meg volt határozva, hogy mind az aranyok, mind az ezüst húsasok Magyarország védasszonyának képével veretessenek. Én tehát ő exeljának azon kérdést vagyok bátor tenni: vajon nem méltóztatn-e ezen ősi szokást fenntartani, ha nem is egész terjedelmében, de legalább bizonyos arányban? Ha nem, azon esetre fenntartom magamnak a 2-dik, illetőleg 3-dik szakasz módosítására nézve indítványt tenni.

Lónyay M. pénzügyminiszter a javaslat tételénél a jelvényre nézve a legóvatosabban járt el, s különös vizsályat tárgyává tevén a bécsi éremgyűjteményt, úgy találta, hogy Magyarország védője mellett egyidejűleg oly pénzek is verettek, melyeken a fejedelem mellképe s a birodalom címere volt látható. Visszamenve azon korszakra, midőn Magyarország önálló állam volt, úgy találta, hogy a legrégibb pénzekben is szent László korában és az Anjouk korában is az egyik lapon a fejedelem alakja, a másikon pedig Magyarország címere és oldalt alig láthatólag az illető uralkodó háznak címere volt. Egyébiránt, ha valamint törvényhozásilag elrendelni méltóztatnak, e tekintetben bizonyára észrevételeim semmit sem tesznek, és én bizonyára ellene nem leszek.

Gr. Sztáray olvassa képviselőház apr. 27-n tartott ülésének jegyzőkönyvi kivonatát és az indemnyit tárgyában átküldött törv. javaslatot.

Ifj. gr. Ráday Gedeon olvassa a törvények kihirdetéséről szóló törv. javaslatot, mely elvben elfogadtatik; következik a pontonkénti felolvasás, mely után a javaslat úgy elvben, mint szerkezetben elfogadtatik.

Elnök végül indítványba hozza b. Sennyey által javasolt 7 tagu bizottságra való szavazást, s az ülést fél órára felfüggeszti.

Megnyilván ismét az ülés, felolvasatnak azon tagok nevei, kik legtöbb szavazatot nyertek. Megválasztattak pedig: Sennyey Pál b., Károlyi György gróf, Serényi László gr., Révay Simon b., Mikes János gr., Csáky László gr., Teleki gróf.

Ezzel ki levén a napirend merítve, az ülés fél 4 órakor feloszlik.

A képviselőház ülése ápril 27-én.

A jegyzőkönyv hitelesítése után Csiky Sándor a belügyminiszterhez intézett egy interpellációt az ugynevezett demokrata körök betiltása tárgyában. Interpellációját következők:

„Miután a belügyi országlár úr által a buda-

pesti „demokrata kör“ fegyveres erővel is betiltatott és feloszlaltatott — kérde, melyik hazai törvényben gyűkerezte t. belügyi országlár úr azon jogát és hatalmát, mely szerint a 48-dik évi 3-dik t. czikk 32-dik §-a által is biztosított egyéni s ezzel kapcsolatban álló társulhatási szabadságnak fegyveres erő alkalmazásával is elnyomatását fogadhatba vétetni rendelte, és ezen erőhatalmas feloszlátási rendelkezését az országban alakult többi demokrata körök irányában is folytatja?”

A belügyminiszter közlebbre ígért feleletet.

Napirenden volt az indemnyire vonatkozó törvényjavaslat feletti végleges szavazás. A törvényjavaslat felolvasatván, végleg elfogadtatott s a főrendekkel fog közöltetni.

Második tárgy volt a képviselőház költségvetésének, s ebben különösen egy új pontnak — mely a gyorsroda állandósításáról szól — megállapítása. Ez is megállapítatván az ülés eloszlott.

Levelezés.

Árkos. ápril 17-kén, 1868. — A székely-kereszturi gymnasium építésére vidékünkön — a febr. 13-diki közlésem óta — áldoztak készpénzben és ígértben: Kálnokon öt egyén 3 frt 10 krt, Árkoson többen együtt 24 frt 24 krt (ebből külön Veres Dani 10 frtot); a sepsi-körspataki unitarius egyház 10 frtot; a nagy-borosnyói község 50 frintot; a laborfalvi község 40 frtot (a mindjárt itt két tétel a Szentiványi József és Konecz György urak eljárására), a Gyöngyösi István kezére pedig: alsó-rákosi gazdaszt Józsa András 21 frtot, Fodor József Hidvégen 5 frtot, Kelemen Elek 5 frtot, Bonceza György 5 frtot, Gyertyánfi Jónás 2 frtot (e három utolsó Vargayason), bölöni és nagy-ajtai többföldi adakozások összesen megközelíti a 800 forintot, de a melynek tüztesen kimutatását a nyilvánosság előtt a székely-kereszturi gymnasium előjáróságára bizzuk. Mindezek osztrák értékben.

Központi városunk környékében a forróház, hagymáz, szóval typhus, ez év kezdete óta mindig folyvást uralkodik; kezdődött Árkoson, terjedett Körspatakra, Kálnokra, Szent György városra, s még több helységekre is; volt, hogy Árkos egy-szerre 50 ilyenmü betegnél többet számlált, s ma is többen szenvednek benne; okául többnyire a télen általi gyomortisztátalanulás tünik fel, a tél rendkívüli folyamával együtt, mely maig sem tudott rendes tavaszszá alakulni; estek némelyek áldozatul is, de mind ott nyomára lehetett jönni vagy gondozási vétségnek, vagy a kórfolyam alatti meghűlésnek, néhol részegítő ital ártalmának is.

Kiss Mihály.

Brassóbol. A „K. Közlöny“ m. évi 154. számában b. R. Nándor úr az alkotmány és kezelése körülli tisztázó nézetei folytán némi tényeket oly elferdítve ír le, hogy lehetetlen egyfélől ki nem nyilatkoztatnom, miszerint a báró úr a történeteknek szemtanúja nem lévén, azokat csak hallomásból, még pedig hitelt nem érdemlő kütfők után írta le, másfélől az igazság és önmagam érdekében, mint ki a történeteknek nemcsak szemtanúja, de tényezője is voltam, kötelességemnek tartom kijelenteni, miszerint az idézett közlemény 2. pontjában nem helyes azon állítás, hogy a debitor indulandó volt ügyésével a törvényszékhez s elis ment, mert ebből csak annyit volt igaz, hogy elment. De az ily elmenetelt mi a törvény rendelete alóli kibavásnak, a törvény organumai előli menekülésnek, vagyis könnyelven megszökésnek szoktuk nevezni. És hogy a báró úr védenze megszökött volt, ez oly tény, melyet minden perczben bebizonyíthat a creditor, ki állításait nem a képzelet világából, de a valóságból szokta meríteni.

Hogy három határon keresztül sebes vágatva hajtott creditor a szűkevény után, az igaz, de nem áll az, hogy elfogadván melléje tilt, mert a fogoly mellé csendőrt tilt a szekerre, s ez vitte vissza a faluházához és onnan lakására.

Valótlanság továbbá az, hogy creditor a debitor az úton és szálláson szüntelen illetlenül sértegette, és hogy e miatt a csendőrvényelő ajtót nyitott és a házból kitasztatott volna a creditort.

Ez merő ráfogás és méltatlanság, mert először meg nem történt, másodsor pedig ha a törvény által megengedett jogát használja is creditor ott, hol annak méltó helyét találja, de bárkit is illetlenül sértegetni nem szokása.

Hogy pedig az eljárás nem volt törvénytelen, az idézett czikk állítása ellenében bizonyítja azon tény, miszerint az utóért és elfogott debitor csak is tartozásának lefizetése után bocsátatott szabadon a törvény közegei kezéből. Tévedésen alapul végre azon állítás, hogy tárgyalás útján vissza kellett fizetni a csikkirő úr kedvencz kifejezése szerint felcsikart pénzt, s e téveszme csak onnan veheti eredetét, hogy a creditor ügyvédé által hibásan magasabbra tett per- és végrehajtási költségekből a liquidáltat meghaladó részlet nagyon természetesen visszafizettetett.

Ha a báró úr az üldözöttnek vélt, de valóságban nem üldözött, hanem mások igazságos érdekeinek rovására sokoldalról pártfogoltnak védelmezőül veti föl magát, ez ugyan szép és lovagias dolog lehet magában; de hogy ebbeli nemes buzgalmat érkezi tapasztalás által meggyőződésévé nem

vált, s csak is hallomásból elferdítve átvett állítások nyilvános leírásában gyakorolja, azt sajnálom, és csak annak tulajdonitom, hogy mostanig a dollog valóságát nem tudta, mert különben nem hiszem, hogy sem az Udvarhelyt m. évi novemberben tartott bizottmányi gyűlésben, sem pedig a „K. Közlöny“ m. évi 154. számában ilyszertlen emlékezett volna meg róla.

A creditor maga. *)

Az erd. muzeum részére 1868-ik évi márczius havaiban beküldött adományok jegyzéke.

I. Könyvek s kéziratok: A bajor kir. akademiától Sitzungsberichte 1867. II. Bd. 2. 3. Heft. — A göttingai kir. akademiától Nachrichten 1867. — A bécsi cs. kir. geolog. Reichsanstaltól Jahrbuch XVII. Bd. és Abhandlungen IV. Bd. 7. 8. Heft. — A szebeni Verein für Siebenb. Landeskunde-től 5 füzet. — Züllich Rudolfól Histoire d'Emeric Comte Tekeli. Cologne 1693. — Gyulai Páltól, a népszertés. Satyra. Pest. 1860. Finály Henrik-től 4 köt. — Edes Alberttől, a dohánygyedárnszkodás Miskolcz. 1868. — B. Bornemisza Károlytól Wesselenyi Ferencz nádor 1664-ben kelt eredeti levele.

II. Régiségek és érmek: Beregszászi Árpádtól, a Maros-Vásárhelyt márczius 10-én 1868. ült gyásznapelyen a sírok díszítésére használt virágfüzérének egy része. — B. Henter József hagyatékából, egy a felleszítést ábrázoló elefántcsont faragvány. — Buda Elektől 1 ezüst-, 6 rézpénz.

III. Természeti tárgyak: Szabó István patai ev. ref. lelkész-től 2 db fakövület. — Buda Elektől 62 pld. bujturi és 108 pld. lapugyi és csiga és kagyló. — Vásárlásból egy knyahinyai tavalyi bullott meteorok.

Közli

Finály Henrik, titkár.

KÜLFÖLD.

KELETI ÜGYEK. Krétában a felkelők és török csapatok közt mindig történnek kisebb csatározások, annak jeléül, hogy a portának minden igyekezete daczára sem sikerült a sziget pacifikálása. Egy titkületben török hadihajók is vettek részt. Görög hajók a partra még folytonosan hoznak segélyt a fölkelőknek; egy közülük, „Kréta“ nevű, a törökök kezébe esett.

Karam József, a híres maronita főnök, ki visszavonult Algírba, hirtelen elhagyta székhelyét, hogy Belgiumba menjen. E hír a Libanon környékén igen rossz benyomást tett, még azok közt is, kik Karamnak legbuzgóbb barátai.

Kairóból távirják, hogy az alkirály felső-egyiptomi utazásából már visszatért. Ugyancsak az alkirály egy Zagaziz és Suez közötti vaspálya építésére engedélyt adott. E vaspályát négy hónap alatt akarják kiépíteni.

Bukarestben ápril 27-kén az új községi adó miatt rendzavarások történtek a mézárások, fiakerkocsisok s a köznép részéről. A kormány komoly katonai rendszabályokhoz nyult, s ezeknek lehet tulajdonítani, hogy eddig a rend nem háborított meg.

Bukarestben ápril 28-kán Lecca, bakui megyefőnök, ki a zsidó-üldözéseket titkolta, bukaresti rendőrfőnökké mozdítottatott elő.

NÉMETORSZÁG. A porosz király a német vámparlamentet ápril 27-kén nyitotta meg.

A balti tengert ugyancsak erősítik. Pár napja közölték a hírt, hogy a muszka vizsgálja az erdőt, s ime most a porosz is — mint német lapok írják — kiadta a rendeletet, hogy az északi és balti tenger mentében a megkezdett erődítési munkák befejeztessenek. Hogy ennek költségeit fedezhessék, lemondanak ez évre a tervbe vett stettini és coblenzi nagyszerű munkálatokról.

Konz és Treves közt nagy erődített tábor fog emeltetni.

Közelebből több tábornagyit kinevezés várható. Az utolsó Wrangelé volt 1856-ban.

Posen lakosai közt nagy az elégedetlenség. Az emigransok száma sohasem volt oly nagy, mint most. Hogy csak egyet említsunk, már Nakel és környéke csaknem néptelenné lett.

OLASZORSZÁG. Az olasz trónörökös megnegyzője mult hó 21- és 22-kén rendkívüli fénynyel tartatott meg; mire a „Daily News“ ily fölirattal: „A királyi házasság Olaszországban“, következő czikket hoz:

„Az olasz trónörökösnek bájos unoka-hugával, Margit savoyai hercegnővel való összekelése minden tekintetben megérdemli, hogy közörműre adjon alkalmat, s hogy komolyabb s alaposabb meglegedéssel tekintessék azon államférfiak által, kik az olasz korona méltóságát szívükön viselik. Kétségkívül egy nagyon szigorú bíráló az Olaszországban való nemzeti közérőket a jelen perczben különösen időnkivülieknek s igazolhatatlannak

*) Ezen nyilatkozat még február hó végén küldetett be hozzánk, úgy szintén egy körülményesebb leírása a specialis esetnek a creditor úr ellenében. Ohajtottuk volna, hogy ez ügyben a további személyi érdekű feleletések megszünjenek. Azonban a nyilatkozat kiadása a legközelebből érdekelt fél részéről sürgettetvén, kiadjuk azt azon kijelentéssel, hogy a vitát e tárgyban lapunk úrvonatának körén belül beártnak tekintjük s minden netaláni további nyilatkozatot nyilttári rovatba utasítunk. Szerk.

nyilváníthatná, az állam egész politikai s pénzügyi helyzetét köztudomású nehézségeinek közepette; tures kincstár, tátongó deficit mellett, s midőn még az újraszervezési rendszabályok a kamra általi megszavaztatásra várnak. Tegnap Turinban egy ily néző szomszédját azon válasza emlékeztethette volna, melyet egy becsületes államférfi XV. Lajos francia királynak adott, ki azt kérdezvén tőle, hogy mit gondol egy, a király által nemzeti pénzügyi szorultság idejében adatott mulatságról, ezt válaszolá: „Sire! c'est impagable.“ (Felség! ez megfizethetlen.) Azonban a jelen alkalommal ily válasz helytelen s igaztalan lett volna. A királyság kincstárára nézve ugyan igen terhes lehet ezen királyi pompa kikerülhetlen költségeiről gondoskodni. Azonban ezen házasság értéke — véleményünk szerint — valósággal megfizethetlen, jobb értelemben véve even kifejezést, s megbecsülhetlen esemény, mint egy nemzeti monarchia alatti nemzeti egység záloga, s az — a gondviselés kedvére — hihetőleg oly jó gyümölcsöket fog teremni, melyeket semmiféle pénz-összeggel sem lehetne megfizetni. Igen fontos dolog az országra nézve: „a savoyai háznak az olasz néppel való e kibékülése.“

Minden indiscretio nélkül megjegyezhetjük, hogy a királyi ház iránti szeretetteljes tisztelet, mely teljesen a Victor Emanuel és altatvalói közti viszonyok főjellemvonását képezi, a legutóbbi időben csökken, s hogy ezen szerencsétlenség nem egészen politikai okoknak tulajdonítható. Victor Emanuelnek a francia udvarhoz való személyes viszonyai nem tekintettek mindig egészen kedvezőtlenül annak altatvalói által, s nem is voltak azok mindig teljesen előnyöklőliek Olaszországra nézve. De aziránt nem lehet kételkedni, hogy az aspromontei katasztropha óta azok a királynak többet ártottak, mint használtak népe szemében; sőt a mentanai esemény óta személyes befolyására még, noha az alaptalan, de nem menthetlen gyanu árnyát is vetették. Ezenkívül a királynak saját életmodora sem volt idősebb korában alkalmas arra, hogy a közbecsülést teljes mérvben megszerezhesse volna számára. A tulszigor ugyan nem teszi a királyokat népszerűbbékké! de a külső illedék fontartása növeli az irántuk való szeretetet. Sohasem jó, ha a fejedelem kedvtelése s szokásai botrányos süttőgásokban vitatottak meg s rágalmaztatnak. Az olasz király sokat szenvedett s áldozott alattvalóiért. Nem csak hogy élt s becsületét veszélyezteté Olaszországtól, hanem ő mindig becsületes és szabadelvű volt még akkor is, midőn sokan a szabadságot a forradalommal zavarták össze. Ő a palotákban unta magát, midőn szíve távol volt a hegyek közt. Ő teljesíté földatát. Lehet, hogy türelmetlenül várja azon nap bekövetkezését, midőn hona javának és saját boldogságának tekintetéből képes lesz a jövőbeli olasz királyoknak még fiatal atyjára s anyjára rábizni ama ház becsületét, melyben — a mint erről egy hálás népként mindig meg kellene emlékeznie — „a nők mindnyájan szűzies élették s a férfiak mindnyájan vitézek voltak.“

Parmában, mint egy ottani lap, a „Patriota“ írja, ápril 18-kán újabb felkelési mozgalom volt; „Eljen Garibaldi, le a malomadóval!“ hangoztatá a nép. E mozgalom gyorsan elnyomott, s e hir csak annyiban érdemel említést, mennyiben azt mutatja, hogy a legtöbb olasz város mozgalomban van. Florenczben és Turinban újabb elfogatások voltak.

KÜLÖNFÉLÉK.

== Királyi Felsége néhány napra Bécsbe utazott.

== Ö Felségei Mária főhercegnő születése alkalmából 23,000 forint ajándékoztak a magyarországi jótékony intézeteknek.

== Kolozs megye törvényszékénél ismét egy végtárgyalás folyt le tegnap, s tárgya ismét gyilkossági eset, mely a Mezöségben M. Szentmihálytelke községében 1866. január havában követtett el. Egy román nő nem szerette férjét, s kedvesével egyetértve áldozatul szánták a szerencsétlent, ki az említett időben megfojtattott. A vádlottak padján csak a nő és kedvese állt, mintán azon harmadik férfinemely, kivel utóbbi e borzasztó munkát végrehajtotta, a gyilkosság után nyomtalanul eltűnt. A nő mindent tagadt, de kedvese bevallotta a terhelő tényközleményeket, azt is, hogy a gyilkosságra épp a nő birta rá. A végtárgyalást megyei elnök Popu Leontin kintnőleg vezette, s a nagyszámú hallgatóság feszült érdekléllel hallgatta végig. A megye jeles főügyésze Sebestyén Mihály a feltett vád s bizonyítékok alapján a nőt 20 évi börtönrre, kedvesét halálra ítéltetni kérte. Mint védők Endes Gábor és ifj. Groisz Gusztáv akadémiai tanárok szerepeltek, s mindkettőjük oly kitűnő szónoklással, hogy azok méltán figyelmet ébresztettek. A bíróság visszavonulván, megállapította ítéletét, mely d. u. 4. órakor kihirdetett, a nő, mint bűnrészes, 14 évi súlyos börtönrre, kedvese, mint közvetlen gyilkos, kötél általi halálra marasztaltott. Mindketten fölébzelek.

== A helybeli nemzeti színház, mint az „Unio“ értesül, jövőre is a Fehérvári Antal igazgató kezén marad.

== Az első villám az idén tegnap délután jelentkezett, s már is felgyújtott egy épületet a külvárosban. A tűz csakhamar eloltott.

— A külső-monostortetca — mint halljuk — közelebről kiközvetített vízvezetékkel és járdákkal fog ellátni, s általában ezen élénk közlekedési vonal végre azon figyelemben részesülend, melyet az már régebben megérdemelt volna mind szénipészeti, mind pedig egészségrendőri szempontból.

— Altorjai b. Apór Rozália, férjezett Jancsó Györgyné maga és gyermekei: b. Apór Borbára, N. b. Apór Ágnes Székely Lajosné gyermekei, b. Apór Miklós, néje s egyetlen leánya, b. Apór Zoltán, János, Béla, b. Apór Ilona férjezett Kolumbán Ferencné maga és gyermekei nevelőkben, a legmélyebb fájdalommal tudatják a feledhetlen édes atyának s illetőleg nagyatyának Altorjai b. Apór Józsefnek élete 69-dik évében ápril 16-án estvél 9 órakor Altorján az örökéletre át-szenderülését. Béke porairai!

— Ifj. Urházy György országgyűlési képviselő, Terézia, s férje Dénes József és gyermekeik, Antal, neje és gyermekeik, Heléna s férje Tréger Károly és gyermekei, Amália és férje Marczin Mihály bánatos szívvel jelentik a forrón szeretett edes apa, illetőleg após és nagypapa id. Urházy György nagy- és kis-dobai nyugalmazott ref. lelkésznek ápril 27-kén Szilágyfő-Keresztúron d. e. 9 órakor 78 éves korában végelgyengülésben történt gyászos kimúltát. Béke porairai!

== Azon öröndetes esemény, írja a „P. N.“ melynek a budai királyi vár ápril 22-kén színhelye volt, felhív bennünket betekintentünk fővárosunk történetébe, s visszáidéni emlékeztetünkbe azon királyi magzatokat, kik abban pillantottak meg a világot. Elsők ezek közt, a XIV. században, Nagy Lajos király gyermekei voltak, a korán elhunyt Katalin után: Mária, atya után a magyar — és Hedvig, hasonlóképp atya után a lengyel korona örököse, azaz Zsigmond király, ez az első Jagelló (Ulászló) neje. Utánok Zsigmond császár és király leánya Erzsébet, ki 1407 körül született, szintén atya birodalmának örököse s Magyarország királynéja, hitvese Albert királynaknak, az első Habsburgnak, ki magyar trónon tilt. következett a XVI. század elején II. Ulászló királynak leánya Anna, szül. 1503, I. Ferdinánd, a harmadik magyar Habsburg neje, s mint ilyen magyar királyné; 1506-ban pedig II. Lajos szerencsétlen királyunk, ki Mohácsnál húsz éves korában elesett; és végre az 1540-ben született János Zsigmond, János kir. fia, ki azonban csak címét viselte királyi atyjának, nem koronáját is, országának pedig csak erdélyi részeit bírta és kormányozta. — Mióta II. Szulejmán csellel elfoglalta Budát, s abból Izabella királynét kiszorította (1541), az megszünt királyok székesvárosa lenni. Az első király az ausztriai házól, ki Budát ismét látta (miután I. Ferdinánd csak egyszer, 1527-ben mulatott benne rövid ideig), s nemesak látta, hanem Zsigmond és Mátyás király palotáját romjaiból fel is építette, (alapkötetét 1749.) a valóban nagy és felejthetetlen Mária Terézia volt. Megszállt benne többször II. József és Ferencz, s 50 éven át a nemes József nádornak szolgált lakul, kinek magyar szívt gyermekei mind abban születtek. De királyi gyermeket 328 év óta első Erzsébet királynénk szült e hajlék alatt. A magyarok istene tetteze Máriát, a nemzet e drága gyermekét minden áldásaival; s valamint mindazon királyi leányok, kik e helyen először születtek be az életbe levegőt és serdült kort értek, koronát viseltek, viseljen egykor ő is! De bármily trónjára ülteti is a világnak a Gondviselés, érezze mindenha, hogy Felséges anyja nekünk szülte őt, s ölelje szeretettel a távolban is mindig azon hazát, melynek anyja szeméfénye volt.

== A honvédségélyező alapból ujjolag a következő királyhágonnemenek részesültek: Ádám József, köztvitéz, I. Somkerek. Ambrus Józsefné sz. Dániel Joh., hadnagy özvegye, I. Torda. Albert Ferencz, köztvitéz, I. Torda. Berla János, köztvitéz, I. Kocs. Buda Jón., köztvitéz, I. Ungurfalva. Bozso-dy Antal, köztvitéz, I. Torda. Baezoni Samu, köztvitéz, I. Torda. Császár Istvánné, altiszt özvegye, I. Torda. Csóka József, köztvitéz, I. Torda. Duma Anna, köztvitéz árvája, I. Retteg. Ferenczi András, köztvitéz, I. M. Nemege. Farkas Józsefné, köztvitéz özvegye, I. Alsó-Ilosva. Fehér Sándor (János) köztvitéz árvája, I. Retteg. Fogarassy Jánosné, altiszt özvegye, I. Torda. Fazekas György, köztvitéz, I. Torda. Fodor Mihályné, köztvitéz özvegye, I. Sepsi-Szt. György. Gyárfás Antalné, köztvitéz özvegye, I. Sepsi-Szt. György. Kolca Ádám, köztvitéz, lakik Némán. Konrád Károly, köztvitéz, I. Domokos. Király Dániel, köztvitéz, Torda. Kis István, köztvitéz, Torda. Kis Sándor, (Pál) köztvitéz árvája, I. Sepsi-Szt. György. Klára Jánosné, főhadnagy özvegye, I. Sepsi-Szt. György. Lénárd Lajos, köztvitéz, I. Torda. Molnár Mihály, köztvitéz, I. Felőr. Murezsán Jón, köztvitéz, lak. Gáncs. Moldován Gregorné, köztvitéz özvegye, I. N. Lóna. Makkay Mihály, köztv. lak. Torda. Makkay József, közv., I. Torda. Nagy István, főhadnagy, I. Torda. Pojénár Vaszilika, közv. I. Dézsakna. Pap György, közv., I. Csicsó-György-falva. Pap Mikuláné, közv. özvegye, I. Kolozna. Szima György, közv., I. Felső-Körtvélyes. Soly-mosi Samu, tizedes, I. Alsó-Ilosva. Szibert Jánosné, alorvos özvegye, I. Magyar-Lápos. Székely Samu (idősb), közv., I. Torda. Székely Samu (ifjabb),

közv., I. Torda. Székely Pál, közv., I. Torda. Székely Elek, közv., I. Torda. Székely Mihály, őrmest. I. Torda. Szőcs Dániel, foglár, I. Torda. Sós József, káplár, I. Torda. Szabó Mózesné, közv. özvegye, I. Sepsi-Szt. György. Szentpáli Zsigmond, őrnagy, I. M. Vársárhely. Técsi András, közv., I. Dézsakna. Terney János, közv., I. Torda. Terney Ferencz, közv., I. Torda. Vilikó J. (József), köztvitéz árvája, I. Sepsi-Szt. György. Zsikizán Mihály, közv. I. Dézsakna.

== Az Olton, Veresatornytól nem messze, mult hó 26 kán egy kilencz emberrel terhelt csolnak süllyedt el; 6 ember, 3 férfi s 3 nő odaveszett, három kiszolgált katona megmenekült.

== Tegnap hajnalban zeneszó figyelmeztette városunkat, hogy az év legszebb havának első napjára viradtunk. A legszebb hónap első napja azonban nem akart egyszersmind legszebb nap is lenni, s így nem nagy élénkséget idézett elő.

== B. Orbán Balázs nagybecsű munkája, „a székelyföld ismertetéséről“, a napokban megysaját alá. Egyike lesz e nembn a legjelesebb munkának, s még különös becsét kölcsönöz neki az, hogy éppen az oly kevésbé ismert székelyföldet ismerteti, mely multjában s jelenében egyaránt minden tekintetben nagybecsű adalék a magyar történelem s társadalmi életéhez. Hosszas tanulmány után van összeállítva e rajz a székelyföld, népélet és történelem köréből. (Budap. Közlöny.)

== Gróf Andrássy magyar királyi miniszterelnök mult hó 26-dikán fényes estélyt rendezett, melyet így ír le egyik pesti lap: A miniszterelnök ez estélye kétségkívül fényesebb volt az eddigiekénél, miután nem kevesebb, mint öt főherczeg jelent volt meg, köztük Albrecht főherczeg is — magyar tábornoki egyenruhában. A gazdag hölgykoszoruban ott ragyogtak aristocratiának ismert szépei, elől a házínő, mint mindig „első a hasonlók között“, azután Andrássy Manoné grófnő, Eötvös báróné leányával, Jolántával, Lónyayné, Festetics és Csekonics grófné, ez utóbbi leányával, Waldstein, Königsseg grófné, Thurn-Taxis hgné, Károlyi Istvánné grófnő, Oreczy Tekla báróné, Schönborn szül. Trautmannsdorf grófnő két leányával, Zichy Jánosné grófnő, Venkheim Krisztina grófnő, Kandóné két leányával, Károlyi Palma s a két Pejacescevic contesse, Karacsonyi Guidoné grófnő stb. Sennyeyné báróné csak éjjel táján jelent meg férje oldalán. Az urak társaságát legközelebb a miniszterek képezték: Lónyay, Venkheim, Festetics és Eötvös, az utóbbit a tudvalévő öröndetes családi esemény alkalmából minden oldalról a legszívélyesebb szerencsekívánatokkal halmozták. Beust b., kinek finom, intelligens arca közérdeklőséget keltett, azután Becke báró bonvivant kifejezésével derült vonásain. Feltűnést okozott Masierovits patriarcha imposant alakja, ki a budai görög püspök kíséretében jelent meg. Ott valának még a váci és veszprémi püspökök, a rendjelekkel halmozott volt belga miniszter Deschamps, néhány lengyel úr, köztük Potocky A. gróf. Klapka tábornok, Kiss Miklós, a Párisból nem réz haza-tért honvédezredes, a hivatalnok és kereskedelmi osztály crémeje stb. A második terem közepén állt, kevéstől ismerve, Kaiserfeld, jelenleg a bécsi képviselőház elnöke, tőle nem messze Liechtenstein parancsnokló herczeg, az agg Haller gróf s még egy teremmel tovább mulatott azon mindkét nemű ifjúság, melyet „arany“-nak szokás nevezni. Csak egyet nem láttunk, kinek jelenléte nem egyet érdekelt volna — Schermerling urat; ő azon estén utazott el, pedig nagyon pikáns leendett, ha a férfin, ki egykor megjövendülte, hogy hiszen a magyarok majd még hozzá jönnek Bécsbe egy kis szabadságot könnyörögni, ha a férfin, kinek most Pestre kell jőnie — királyi hgnő kereszteselésére, s kinek a gonosz sors ugy akarta — éppen a „magyar király“-ban kellett laknia, még, mint vendég is megjelent volna a magyar miniszterium elnökénél.

== Szegedről írja a „Sz. H.“: Kedden ápril 21-kén reggelre a belváros legnépesebb pontjain levő házak falain számos lázítóiratokat találtak felragasztva, melyek az Asztalos proclamatiókat tartalomra nézve már messze túlhaladják. A veszélyes falragaszok írása s írálva gyakorlott kézre mutatnak, s bár tartalmuk szó szerint nem egyforma, de irányuk ugyanaz, s bizonyos, hogy egy fabrikából kerültek. A „Felhívás!“ és „Fel polgárok, fel!“ című iratok Petőfi ismeretes forradalmi versének első soraival kezdődnek: „Rajta magyar, hí a haza!“ stb. és fel vannak ékesítve ilyenféle kitételekkel: „Sorakozzunk! A bilinesek megtör-jének, Kossuthnak, zászlója alá! a haza végvészedelemben van! ne hallgassunk a szegény nép vé-rén hízókra!“ — s megnevezi, hogy kik azok: Perczel, Deák. Egyik ilyen felhívás Asztalos proclamatiójából szó szerint vett idézettel is ékeskedik. A főkapitányi hivatal — hallomás szerint — e napokban szigoruan meghagyta az alrendőröknek, hogy az izgató iratok terjesztőit elfogják s a város házához bekisérjék.

== A horvát regnicolaris deputatio ápr. 27-kén tartotta első alakuló ülést; elnökül, mint az „U. L.“ értesül, Vakánovich miniszter tanácsos, jegyzőül Czár János választattak meg. A magyar és horvát deputatiók első közös ülése a napokban fog megtörténni, mint egy zágrábi távirat jelenti, Deák indítványára elhatározzák, hogy a

közös ülésekben a deputatiók az illető országos nyelvet használandják. Másik távirat szerint a magyar delegatio felszólította a horvát küldöttséget követelési formulázására.

== B. Eötvös miniszter úr leányát, Ilona bárónőt, Návai Lajos földbirtokos jegyezte el.

== B. Ramming altábornagy, erdélyi hadparancsnok, tábornaggyá nevezetett ki.

== A soproni postamester, Biringer Nándor, egy ujnemű hátultöltő fegyvert talált föl, és mint a bécsi lapok írják, különös feltűnést idézett elő, miután ezelszerdesre nézve felülmulja az eddigi hátultöltő fegyvereket.

== Kiss Miklós, volt honvédezredes, Párisból hazaérkezett.

== Halász István képkereskedő előjegyzési ivet hord szét városunkban három műképre, egyik az „Aradi vértanúk“ (Barabás rajza), másik „Kossuth Lajos és fiai“, harmadik „Kossuth Lajos megérkezése“; e jeles képek előjegyzési ára egyenkint 1 frt, mindegyikből vagy egynél többet rendelve, akkor csak darabja 80—80 kr helybe házhoz hordva. Ára fizetetik a kép átszolgáltatásakor.

== Az Ebergényi Julia felett tartott végtárgyalásból kiemeljük a következő részletet: Már napfelkeltevel e hó 22-én nagyszámú kíváncsi közönség környezé a törvényszéki épületet, de a tárgyalási terem ismeretes korlátozottságánál fogva igen sokan váltak hivatottakká, — de annál kevesebben választottakká is. Hogy a tolokodásnak eleje vétessék, az épület oldalbejáratai elzárattak, s csak a főbejáratnál engedtetett meg a bemenet. Már egy negyed 9-or az összes helyiségek túl valának tömve, s a később érkező laptdúsitók csak nagy erőmegfeszítéssel foglalhatták el helyüket, mely a bírói asztaltól oldalt volt elhelyezve. A bírói állvány megett egy asztalon azon tárgyak vannak elhelyezve, melyek a vádat bizonyítani voltak hivatva. Így a theakanna, mely a vád megállapításában nagy szerepet játszik, néhány üvegpalcák, lepecsételt dobozkák, egy tájték szivarszopóka egy kis darab szivarmaradvánnyal, egy hölgykalap, egy női kis újjas-felöltőny s több ruhadarab. Pont 9 órakor dr. Nenda belépett a terembe, s közvetlenül utána Schmeidel törvényszéki tanácsos s államügyész is megjelent. Néhány percczel később a tanácskozási terem fő ajtaján keresztül jő a vádlott hölgy, Ebergényi Julia. Őt egy törvényszéki szolgál követi, s a hölgy a vádlottak padján foglal helyet. — Természetes, hogy a hallgató közönségben ez idő alatt élénk kíváncsiság és mozgalom volt észlelhető. Számosan kiáltják: Le kell ülni! Ebergényi Julia elhatározottnak látszik, de a nagyszámú közönség megpillantásánál kezeivel elfüdi tekintetét, de nem sirt. Rajta fekete selyem ruha volt, kis újjas hasonló szövetből készült felöltőnyel, s nyakán kék szalag. Ebergényi Julia még kora virágjában van, arca élénk s egészséges pirosszín jellemzi. Haja fekete, s szemei, melyeket csak olykor vet fel, szintén feketék. Különös vonást vehetni észre keményen összeszorított szája körül, míg ajkai alig látszanak. Vádlott középtermű s igen kecses növése van. Megjelenése és modora finom, kicsiny kezei, melyeket keztyűk fednek, magasabb születésre mutatnak, mint minőt egy vádlottnál keresnénk. Kevéssel azután, hogy vádlott a terembe lépett, a törvényszék is elfoglalja helyét. Elnök Guilian orsz. törv. tanácsos, Kubasta és Gernerth elnökök, Bauminger elnöki titkár és Czeczka írnok. A szemes közönség fölemelkedik üléséből, azt csak az elnök felhívására foglalja el ismét. Elnök azonnal elhivatja a tanukat, kik csak nagy nehezen törhetnek maguknak utat a túltömött termen keresztül. Ekkor megkezdődik az előleges kihallgatás. Elnök (a vádlotthoz, ki feláll). Mi a neve? Vádlott (fél hallkan) Ebergényi Julia. Elnök: kérem kell kegyedet, hogy beszéljen hangosan, mert a tárgyalás nyilvános, s minden jelenlevőnek, joga van hallani. Ezen felhívásra vádlott most már ismételi, hogy mi a neve, 26 éves, kath., hogy Magyarországon, Széchenben született, hajdon s hogy végre a brünni Mária-alapítvány tiszteletbeli hölgye. Erre az államügyész fölkel s a hallgatóság feszült figyelme által kísérve a vádiratot olvasta fel. Következett a vádlott, ugy a tanuk kihallgatása, mely utóbbiak folytán az is kiderült, hogy Chorinszky gróf hozzá folyamodó nejét a legdurvább kifejezésekkel utasította el, s még azt is tanácsolta, hogy bajait értékesítse. — Ebergényi Julia az egész tárgyalás alatt csak egyszer sirt, s ez akkor történt, midőn az orvosi látleletet olvasták. — A védő befejezván beszédét, elnök azon kérdést intézte a vádlotthoz: hallotta-e az államügyész indítványát és szándékszik-e védője beszédéhez megjegyzést csatolni? Ebergényi erősen zokogva e szavakkal válaszol: „Saját személyemre nézve nincs semmi mondani valóm, de esedezem: kimélgék azon egyetlen férfit, a kit szeretek, mert ő a legnemesebb, legjobb jellem e földön.“ — Az ítéletet mult számunkban közöltük.

== A d a k o z á s (harmadik közlemény). A helybeli ev. ref. főtanoda szegénysorsu növendékeinek naponta ebédél való ellátására, alólírtál folyó év januárhó 20 kától a mai napig, következő adakozások történtek:

a) Pénzben: báró Bánffy Albertné 5 nsga adott 5 osztr. frtot, b. Bánffy Jánosné 5 nsga 5 frtot, gr. Bethlen Geizáné 5 nsga 5 frtot, b. Jósika Leoné 5 nsga 5 frtot, b. Kemény Anna kis. 1 frtot,

b. Kemény Györgyné 8 nsga 5 frtot, b. Kemény Vilma kis. 5 frtot, t. Kiss Lajosné úrasszony 2 frtot, mlgos Paget Jánosné 8 nsga 5 frtot, mlgos Zeyk Danielné 8 nsga 2 frtot, mlgos Zeyk Józsefné 8 nsga 5 frtot, b. Wesselényi Farkasné 8 nsga 5 frtot, gr. Rhédei János 8 nsga 10 frtot, t. Szivér Károly úr 1 frtot, tisz. Szász Gerő úr 5 frtot, Zeyk Dániel 8 mlgas 4 frtot, ifj. Zeyk József 8 mlgas 5 frtot.

b) Főzetni ígért, 10 személy számára havanként káoszter, t. Strasser Leopoldné úrasszony.

Az itt és megelőző két közleményünkben elősorolt tetemes adományokért fogadják a kegyes adakozók: a segélyben részesülők hálás köszönetét, — ugyintén tanodánk három tagja, u. m.: másodéves jogász Hegedűs István, másodéves bölcsész gr. Bethlen Sándor és VI. gym. osztályos b. Kemény Simon urak is, kik tanítványaik szükségét enyhítendők, az adományok összegyűjtésében nagy buzgósággal jártak el.

Ez alkalommal tudomására kívánjuk juttatni a t. ez. résztvevő közönségnek, hogy a jelen iskolai év folytán begyűlt 159 osztr. frt pénzüdmányból és a főzetésekből: a 4 első hó alatt 30, január

hón kezdve pedig 40 tanuló növendék részesült és részestül naponta húsoz-étel-ebédben. — Mely tetemes segélyért a tanodai előjárás az azon óhajással fejezi ki hálás köszönetét a segélyző t. ez. közönség iránt, hogy vajha a lefolyt két év alatt szükködőnk által élvezett segélyforrások jövőre nézve se apadnának ki!

Kolozsvárt, 1868. ápril 28. Az ev. ref. főtanoda előjárásága nevében: Jancsó Lajos, s. tanár.

KÖZGAZDASÁG.

— A kolozsvári kisegítő pénztár-egylet 1868 május 3-án d. u. 4 órakor a városi redontetereben tartandja közgyűlését. A közgyűlés tárgyai lesznek: 1. Az igazgató-választmány jelentése a múlt évi üzletredményéről. 2. A számolat vizsgáló bizottság jelentése a múlt évről. 3. A pénztár-vizsgáló bizottság jelentése. 4. A segélyező-bizottság jelentése. 5. A segélyösszeg meghatározása a folyó évre. 6. A folyó évi zárszámolat megvizsgálására bizottság kinevezése. 7. A

jegyzőkönyv-bitelesítő bizottság kinevezése. 8. A segélyező-bizottság kinevezése. 9. Tizenegy ellenőrválasztása az alapszabályok 23. §. és az 1857. november 15-én tartott közgyűlés határozata értelmében. 10. A tisztviselők választása.

E közhasznú intézet mind nagyobb virágzásnak indul, mit bizonyítanak a következő hiteles adatok: Kimutatás a kolozsvári kisegítő pénztár-egylet tiz évi üzletéről. (Keletkezésének első évtől [1858] kezdve 1867 dec. 31-ig)

Év	Tagok száma	Forgalom	Tartaléktőke
		frt	kr
1858	370	29,957	55 258 91
1859	277	101,904	50 1,016 89
1860	241	218,599	— 2,754 49
1861	194	354,232	— 1,255 2
1862	203	476,676	50 735 17
1863	429	745,691	— 983 68
1864	534	1,302,985	50 856 94
1865	380	1,855,983	75 945 39
1866	551	2,519,960	— 1,295 80
1867	891	3,424,500	— 1,029 41
Összesen	4,070	11,030,489	80 11,131 70

Gabonaár Kolozsvárt ápril 30-n 1868.

(Alsó a. mérő, középmér.)

Tisztbúza 3 frt 92 kr. Elegybúza 3 frt — kr. Rozs 2 frt 40 kr. Árpa 1 frt 80 kr. Zab 1 frt 50 kr. Török-búza 2 frt — kr. Pityóka — frt 90 kr. Marhabús fontja belváros 20, külvárosban 19 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Május 1-jén: 5% Metaliques 100 frt 56.50. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 62.80. Kamat 57.10. 1860. Kölcsön 80.70. Bankrészvény 692. Hitelintézet részvény 200 frt 180.10. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2. kr 116.70. Ezüst 114.50. Cs. királyi arany 5.56 1/2.

Ápril. 28-án: Földtehermentesítési kötvény Magyarországi 72.78. Erdélyi 68.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

NEM HIVATALOS

Ügyvédi ügynöki iroda.

Vidéki ügyvédtársaimtól, egyletek, társulatok, községek és magánzók-tól sat. elfogadok minden megbízásokat, melyek törvénykezési vagy közigazgatási ügyekben a Buda-Pesten székelő kir. ministeriumok, kir. curia, váltó- és városi törvényszékek, társulatok és egyleteknél közbenjárást, megszorgalmazást, értesítéseket stb. igényelnek.

Czélja ügyvédi irodámnak a vidéki ügyesbajosokat a jövés-menési, utánjárás, időtöltési terhes költségektől megmenteni, gyors, kimerítő, alapos tudósításokkal szolgálni és hol akadályozva lennének, képviselni sat.

A díjak legmérsékeltebben számíttatnak fel, egy fél napi időnél többet nem igénylő eljárásért 1—3 frt.

Irodám helye Pest, Lővész-utca 8. sz. Ensél-ház.

Rész. Ensél Sándor, köz- és váltó-ügyvéd.

Figyelemreméltó!

CSIKY TESTVEREK

fűszer- és festék-kereskedésében nagyválaszték- és a legjobb minőségben kaphatók **leszállított aron: olajba tört és száraz festékek;**

porosz és angol **Butor-, bőr- és kocsilack;** **firneis és lenolaj,** bécsi helyi **terpentin;** ugyintén **czukor, kávé 64 krtól** a legfinomabb **96 kros gyöngykávéig** és mindenféle **fűszerek** a **legjutányosabb** árban.

A t. közönség figyelmébe ajánlják továbbá **eczetgyárakat,** melyben a legtisztább **szeszből** (és nem vitriolból) készült **eczettel** minden időben bármily mennyiségben — vedrét 32 kr-ával — szolgálhatnak. Nagyobb megrendelések a külmonostor-utca szegletén levő, a „BÉKA”-hoz címzett raktárakban tétethetnek. (134) (3—3)

Végül tudatják a nagyérdemű közönséggel, hogy kereskedésük az idénre is bőven el van látva elismert gyógyerejű, friss töltésű **bel- és külföldi ásványos gyógyvizekkel.**

(96) Legújabb találmány! Nem kell már arcfesték!

A magas m. k. kormánytól kiz. szabadalmazott egyedül valódi testbőr-színezítő-szer

Pulcherin.

Altala természetes friss és ép testzsin, sőt ha az rég elveszett, előállítatik; egyúttal azon kitűnő tulajdonsággal van felruházva, hogy a testbőr minden tisztálanságait, valamint sárgás és halvány arcszínét, sőt a redőket s ráncokat is legrovidebb idő alatt eltávolítja, a kor vagy kora bő pusztításait, elhanyagolt ápolás vagy arcfestékek használata által sápadt és tekintetlenné vált testbőrnek csakhamar természetes teljességet, tisztaságot, kellemes lágyaságot, básony finomságot, ruganyosságot s ifjú frissességet kölcsönöz, végre az így hibátlan tisztára vált arcon, többszörli megújulás után, a legyengedebbnél természetesen piros színt, milyennel csak a virágzó ifjúság díszkedhetik, ennyire lehetetlenkedni elő.

Hatása biztos és meglepő, ellenben használási módja rendkívül egyszerű; csak kiki ezen sajátos egybevétel által létrejött műtermény valóban fényes hatásáról meggyőződnek, akkor joggal azon kilitás nyílik, hogy e jeles szer, melyhez nincs hasonló, minden művelt népnél csakhamar nélkülözhetlené válik.

ARA: Egy próba-palack, használati utasítással 1 frt — kr. Egy eredeti-palack használati utasítással 1 frt 70 kr.

Tek. Bayer Gyula úrnak, a gyógyszerészet magisterének Bécsben.

Ezenen tanúsítatik, hogy a Bayer Gyula úrtól, a gyógyszerészet magisterétől Bécsben, feltalált szabadalm. „Pulcherin” nevű Cosmétique, ehelyett vegytani elemzés alá vétetett, és benne semminemű ásványi alkotórész, egyáltalán semmi az egészségre nézve ártalmas anyagok találtak.

Kelt Bécsben, 1867-iki november 28-dikán.

A es. k. kór-vegytani intézet részéről.

Ca. kir. törvényszéki-vegyész,

Dr. Joh. Flór. Heller s. k.

Kapható: Kolozsvárt a „Szent-háromság” címzett gyógyszerháza BINDER K. gyógyszerésznél belső-monostor-utczában a városi Redoute során.

(135)

Szálloda haszonbérleti jelentés.

Alólírott tisztelettel bátorodik a nagyérdemű közönséggel tudatni, miszerént

„a NAPHOZ”

címzett szállodát Károlyfehérvárott, folyó évi május hava 1-jétől kezdődőleg kibérelte, s azt lehetőleg minden kényelemmel ellátva — újonnan bérbevette. —

Egyúttal bátorodik alólírott kinyilatkoztatni, miszerént minden igyekezete oda lesz irányozva, hogy a tisztelt utazó közönség minden igényeinek pontos és jutányos szolgálata által megfeleljen.

Szintgy gondoskodva van arról is, hogy szükség esetében tovább — vagy pedig vidékre utazásokra fuvarok rögtön állíttassanak elő.

Károlyfehérvárt, 1868 ápril havában.

ZACHARIÁS MÁRTON,

vendéglős.

(16) — 2/5

1868.

(8—*)

Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállítás arany-érmét nyert.

Középponti raktára a „Golyához” címzett gyógyszerháza Bécsben, és egyúttal az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelemztetés. Miatán tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utasításokkal ártatlannak, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját név-aláírással is viselik, s ily módon azok külsőjokről ítélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenében óvást mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszerint az ilyen szereknek megkülönböztetése végett, az általam készített Seidlitz-por minden kutyájára és minden egyes adag papir-burkolata hivatalos őrizmény alatti saját véd-íparjeggyemmel van ellátva.

Ára egy bépecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. oszt. ért.

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívül esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszernek közti bizonyára a legelső helyre méltatandók. A császari nagy birodalom minden részéből hozzánk beküldött több ezrenyi hálaírat részletes bizonyítványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szivdobogás, ideges fájás, vértörődés, közhányás, tagfájdalom, s végül hystéria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben a legjobb eredménnyel használtatnak, s a legártalmasabb győgyeredményt vivtak ki. Ezen, már nagy osomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógyimódot hasznaltan használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egességuket egyszerre és állandóan visszakapták. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, kőzművesek, művészek, mezei gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszer-készítők és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvék, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható osupán csak

Kolozsvárt: BINDER K. (ezelőtt Ritter) győgytárban b-monostor-utca a városi Redoute során; továbbá Wolff J. és dr. Hintz György győgytárakban.

Besztercezen: Szongot György.

Brassóban: Jekelius F.

M.-Vásárhelyt: Jeney Károly és

Bucher M.

Nagy-Károlyban: Schöberl.

Nagy-Szebenben: Müller győgyész.

A fennebbi cézeknél létezik még ezeken kívül a

norvegiai „Bergen” városból való

valódi

DORSCH-MAJHALZSIROLA J

raktára is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 frt. 80 kr. egy kisebbnek 1 frt. o. é.

Az üvegek el vannak látva védmárkossal és kimerítő használati utasítással.

Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czin-

kupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb majhalzsirola

faj a dorschhalaknak leggondosabb egybegyűjtése és kiválogatása által van megnyerve,

és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt

üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban

van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E

valódi Dorsch-majhalzsirola Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb

gyógyyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, közh-

vény és csusz, idült borküítés, szemgyulladás, ideg- és több

más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

gyógyszerész Bécsben,

„zum Storch”, Tuchlauben.

MOLL A.

Valódi franczia- és angol rajzpapírok,

— kisebb és nagyobb ívekben — úgy rőf számra — igen finom olajozott

szalma-papír, egész rajz-készletek, czirkalmok és vonalzó-

pennák, finom fekete és színes-íron, valódi Cármin, kék- és

zöld-tenták, vonalzó és háromszög-ök,

Valódi chinai-tusch,

továbbá:

többféle minőségű és formájú levélpapírok és levélboríté-

kok, minden egyéb író- és rajz-eszközök nagy választásban és

jutányos árakért kaphatók Kolozsvárt

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében.

Ugyancsak Stein Jánosnál kapható:

Kolozsmegye bizottmánya által elfogadott

MEZEI RENDŐRSÉGI SZABÁLYOK.

Ára: 20 kr.

A D A T O K

a XI-dik zászlóalj történetéhez.

Egy honvéd magán jegyzetei. 1—120 lap 8-adrétben. Ára 50 kr. o. b.

Postán küldve 55 kr.

(101)

Alólírt szállító és bizományi

üzlet ajánlja magát Erdélyből és Erdélybe

szállítások eszközésére a leg-

pontosabb szolgálat biztosítása mellett.

ADLER IGNÁCZ

Nagy-Váradon, fekete-sasutca.

(136)

Haszonbér.

Báró Radák Ádám ö méltóságának

a radnai fürdő helyén egy csinos kerti,

hét szobából álló főépület, konyhából,

mosóházból s cseled lakból álló mellék épü-

letti, tizenkét lóra való istállója belső telke,

ezen évi fűrdőidényre bérbe kiadó. A

szobák egyenként is kivehető. Értekez-

hetni levelben, vagy szóval Ozdon Bede

Mózesnél.

(115)

A karlsbadi

természetes ásványosvíz szétküldése.

A karlsbadi ásványosvíz nem rit-

kán csodálatra méltó arányban növekvő

gyógyereje annyira ismeretes, hogy

nem szükséges azt földicsérni. Ez több év

század tapasztalataiból felmutatott tény.

Hogy mily nemű betegségekben kell

használni, vagy orvosi kitéttellel, mire

van hivatala Karlsbad egy dr. Mannl

által szerkesztett önálló iratban vélesem

felmutatott. Ezen irat mindenkinél in-

gyen és bé-mutave szétküldetik kívárat-

ra. Karlsbad minden forrásai szétküld-

hetők, mindazáltal inkább a malomkút,

a kastélykút és a buzgó forrás küldetik

szét legerősebben egész és fél üvegek-

ben. Megrendelések ásványos-vízre, buz-

gó sora (Sprudelsalz), buzgó szappanra

(Sprudelseife) pontosan teljesíttetnek

minden nagyobb városban a bizományok

által, és egyenesen Heinrich Mattoni viz-

szétküldetési igazgatósága által Karls-

badi, (Csehszág) és Bécsben Maxi-

miliánutca 5.

(2—6)